

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2195

гр. Варна, 13.06.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ, в закрито заседание на десети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Константин Д. Иванов

Членове: Мая Недкова

мл.с. Ивалена Орл. Димитрова

като разгледа докладваното от Константин Д. Иванов Въззивно частно гражданско дело № 20223100501031 по описа за 2022 година

за да се произнесе, съобрази следното:

Производството е образувано по подадена чрез пълномощник частна жалба от СВ. ЛЮБ. МЛ., действащ чрез настойника си К.Л. М. Матеус; СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М., всички от гр. Варна, срещу Определение № 260256/09.03.2022 год., постановено по гр. дело № 1469/2021 год. по описа на РС-Варна, с което е прекратено производството по цитираното гражданско дело.

В жалбата са наведени оплаквания, че определението е неправилно. Съдът неправилно е приел, че е налице формирана сила на пресъдено нещо с решението по гр. дело № 1067/2014 год. по описа на РС-Варна, с което решение е бил отхвърлен иск за делба на същия имот, предявен от СВ. ЛЮБ. МЛ.; СЛ. ЛЮБ. МЛ., Невенка Любенова М. и К.Л. М. – Матеус, всички от гр. Варна, първите трима – ищци по гр. дело № 1469/2021 год. на РС-Варна против Н. ТР. П. от гр. Варна – ответник по гр. дело № 1469/2021 год. на РС-Варна и Виолета Любенова Славова от гр. Варна, и са преклудирани претенциите на ищите за недействителност на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год. относно процесния имот и за недействителност на саморъчното завещание от 20.06.2010 год., с което наследодателят им Симеон Любенов М. е завещал на сестра си Саша Любенова М. и на дъщеря ѝ Н. ТР. П. (ответник по исковете по гр. дело № 1469/2021 г. на РС-Варна) процесния имот, придобит от завещателя с договора за продажба от 1999 год.

Отправено е искане за отмяна на определението и за връщане на делото на РС-Варна за продължаване на съдопроизводствените действия.

Жалбата е подадена в срок, от легитимирани страни и срещу подлежащ на обжалване акт (определение, преграждащо по - нататъшното развитие на производството) и е процесуално допустима. Разгледана по същество е неоснователна, като съображенията за

това са следните:

Производството по гр. дело № 1469/2021 год. по описа на РС-Варна е образувано по искова молба от СВ. ЛЮБ. МЛ., действащ чрез настойника си К.Л. М. Матеус; СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М., всички от гр. Варна, срещу Н. ТР. П..

В исковата молба и последвалите я уточняващи молби са наведени следните твърдения: Тримата ищци са брат и две сестри. Ищецът С.М. е роден с психическо увреждане, като не може да разбира и ръководи действията си и да се грижи за интересите си. Не разбира значението и свойството на извършеното, поради което и с Решение № 1181/21.10.2019 год. по гр. дело № 1079/2017 год. на ОС-Варна, в сила от 15.11.2019 год. същият е поставен под пълно запрещение.

През 1990 година майката на С.М. – Надежда Енчева М. (която е майка и на другите две ищци) – е предявила иск за делба на съсобствен имот, находящ се в гр. Варна, ул. „Владая“ 18, ведно с построената в него жилищна сграда. По гр. дело № 1326/1990 год. по описа на РС-Варна е била допусната и извършена делба на имота. В делбеното производство са били образувани два дяла, като имотът по Дял 1, представляващ жилище, състоящо се от антре – коридор с кухненска ниша, две стаи, покрит вход, лятна кухня и 1 / 2 ид.ч. от баня – тоалет в двора, заедно с 58 % ид. части от дворното място – е бил поставен в общ дял на съделителите Надежда М. и С.М., при което двамата са придобили описания имот в съсобственост.

На 06.10.1999 год. с договор за продажба, скл. с нот. акт № 160, том 2, рег. № 6238, дело № 404/1999 год. по описа на нотариус Янчо Несторов с рег. № 11, Надежда М. и С.М. са продали на Симеон М. (син на първата и брат на втория) имота, придобит в съсобственост от тях при делбата. Със саморъчно завещание от 26.06.2010 год. Симеон Любенов М. е завещал на Саша Любенова М. (сестра на ищеца С.М. и на завещателя Симеон М.) и на Н. ТР. П. (дъщеря на Саша М. и племенница на завещателя Симеон М.), гореописания имот, придобит от него с договора за покупко-продажба по нот. акт № 160/1999 год. на ВнН. Симеон М. е починал на 03.07.2010 год. и призовани да го наследят са братята и сестрите му С.М.; Н.М.; Костадинка М.; Виолета Славова; С.М. и Саша М.. Последната е починала на 16.11.2011 год. и е наследена от дъщеря си Н. ТР. П..

Според ищите договорът за покупко-продажба, скл. с нот. акт № 160/1999 год. на ВнН е нищожен поради липса на съгласие на продавача С.М., тъй като договорът не е подписан от него – Светослав М. не е ходил на училище, не познава буквите и не може да се подписва, а също и поради това, че към момента на сключването му не е могъл да разбира и ръководи действията си поради вродено психично увреждане – между страните по договора няма постигнато съгласие за покупко-продажба, тъй като продавачът С.М. не е бил в състояние да разбере за какво се явява пред нотариус и не е формирал воля да продава това, което има (респ. притежаваната от него ид. част от собствеността върху имота) – в този смисъл са уточняващите молби от 12.04.2021 год. на л. 34 от делото на РС – Варна и от 17.11.2021 год. на л. 56-57 от делото на РС-Варна.

Ищците навеждат, че с оглед нищожността на договора за продажба, сключен с нот. акт № 160/1999 год., саморъчното завещание, с което Симеон Любенов М. е завещал на Саша Любенова М. и на ответницата Н. ТР. П. гореописания имот, също е нищожно поради липса на предмет.

Твърди се още, че договорът за покупко-продажба, скл. с нот. акт № 160/1999 год. на ВнН е симулативен в хипотезата на относителна симулация и прикрива договор за дарение на имота – уточняващи молби от 26.02.2021 год. на л. 29 от делото на РС-Варна, от 17.11.2021 год. на л. 56-57 от делото на РС-Варна и от 08.02.2022 год. на л. 69 от делото на РС-Варна.

При тези твърдения са отправени следните искания: 1) за обявяване нищожността, на основание чл. 26 ЗЗД, на договора за продажба по нот. акт №160/1999 год., с който продавачите Надежда Енчева М. и СВ. ЛЮБ. МЛ. са продали на Симеон Любенов М. описания в договора имот – жилище, състоящо се от антре – коридор с кухненска ниша, две стаи, покрит вход, лятна кухня и 1 / 2 ид. част от баня – тоалет в двора, заедно с 58 % ид. части от дворното място, в което е построено жилището; 2) за обявяване нищожността на саморъчното завещание от 26.06.2010г., с което Симеон Любенов М., починал на 03.07.2010г., е завещал на Саша Любенова М., починала на 16.11.2011г. и на Н. ТР. П., гореописания имот.

РС-Варна е приел, че е сезиран с обективно кумулативно съединени иски за прогласяване нищожността на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год., на основание чл. 26 ЗЗД, и за прогласяване нищожността на саморъчното завещание от 26.06.2010г., с което Симеон Любенов М., починал на 03.07.2010г., е завещал на Саша Любенова М., починала на 16.11.2011г. и на Н. ТР. П., гореописания имот, поради липса на предмет.

При извършената служебна проверка за допустимостта на производството районният съд е констатирал, че между страните по настоящото гр. дело № 1469/2021 год. на РС-Варна е било водено гр. дело № 1067/2014 год. по описа на РС-Варна, образувано по предявен от К.Л. М. – Матеус; СЛ. ЛЮБ. МЛ.; Н. ЛЮБ. МЛ. и СВ. ЛЮБ. МЛ. срещу Н. ТР. П. и Виолета Любенова Славова иск за делба на същия имот – жилищна сграда, находяща се в гр. Варна, ул. „Владая“ 18, състояща се от покрит вход, коридор, кухненска ниша, три стаи и гараж от 21 кв. м., използван за живеене, лятна кухня в двора от 11, 2 кв. м., 1 / 2 ид. част от баня – тоалет в двора, ведно с 58 % ид. части от поземления имот, в който е построено жилището, представляващ ПИ с идентификатор 10135.51.80 по КК на гр. Варна. Констатирал е, че в срока за отговор ответницата по делбеното дело – Н. ТР. П. (ответник и по настоящото дело) е оспорила иска за делба с твърдения, че съсобственост върху имота между страните липсва, а тя е единствен собственик на имота, придобила го е въз основа на завещателно разпореждане от Симеон М. и по наследяване от майка си Саша М.. Валидността на завещанието е била оспорена от ищците. С влязло в сила решение по гр. дело № 1067/2014 год. на РС-Варна искът за делба е бил отхвърлен поради липса на съсобственост между страните по отношение на заявления за делба имот.

При тези данни съдът е приел, че претенциите за нищожност на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год. и за нищожност на саморъчното завещание от 26.06.2010г. са преклудирани от силата на пресъдено нещо на влязлото в сила решение по гр. дело № 1067/2014 год. на РС-Варна и не могат да бъдат заявявани отново в последващ процес. Същите е следвало да бъдат заявени в делбеното производство по гр. дело № 1067/2014 год. на РС-Варна.

Определението като краен резултат е правилно.

Към настоящия момент исковата молба, въз основа на която е образувано гр. дело № 1469/2021 год. на РС-Варна, е нередовна. От анализа на твърденията на ищите и последвалите уточнения може да се заключи, че се предявяват следните искове:

I. От ищеца СВ. ЛЮБ. МЛ. против ответницата Н. ТР. П. иск с правно основание чл. 26, ал. 2, предл. второ от ЗЗД за прогласяване нищожността на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год. на ВнН до обема на прехвърлените от него права, поради липса на съгласие – този извод се налага от наведените твърдения, а именно: че договорът не е подписан от продавача С.М. с уточнението, че той не е ходил на училище, не познава буквите и не може да се подписва. В тази връзка следва да се изтъкне, че другите две ищи нямат интерес от иск за прогласяване на нищожността на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год. в частта му относно прехвърлената от С.М. част от имота, тъй като това по никакъв начин не би се отразило положително върху тяхната правна сфера, поради което и те не са легитимирани да водят този иск.

II. От ищеца СВ. ЛЮБ. МЛ. против ответницата Н. ТР. П. иск с правно основание чл. 31, ал. 1 ЗЗД за унищожаване на договора по нот. акт № 160/1999 год. в частта му относно обема на прехвърлените от С.М. права, поради това, че при сключването на договора С.М. не е могъл да разбира и ръководи действията си – в този смисъл са наведените твърдения, че между страните по договора няма постигнато съгласие за покупко-продажба, тъй като продавачът С.М. не е бил в състояние да разбере за какво се явява пред нотариус и не е формирал воля да продава това, което има, не е формирал воля да продава притежаваната от него идеална част от собствеността върху имота; обстоятелството, че към сключването на договора С.М. не е бил поставен под запрещение (т. е., формално е бил дееспособен) и съобразно и задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени с ТП № 5/2020 год. на ОСГТК на ВКС на РБ. Следва да се изтъкне, че другите две ищи нямат интерес от иск за унищожаване на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год. в частта му относно прехвърлената от С.М. част от имота поради изричната разпоредба на чл. 32, ал. 2 ЗЗД, а също и с оглед обстоятелството, че успешното провеждане на този иск по никакъв начин не би се отразило положително върху тяхната правна сфера, при което и те не са легитимирани да го водят.

Нередовността на исковата молба в случая произтича от това, че липсват наведени твърдения за порок на договора в частта му относно прехвърлените от съдоговорителя Надежда Енчева М. права, които тя е притежавала върху прехвърления с този договор имот. Т. е., налице е несъответствие между обстоятелствена част и петитум, предвид

обстоятелството, че са наведени твърдения за порок на договора относно продавача С.М., респ. относно прехвърлените от него права върху имота, като липсват твърдения относно порок на договора в частта относно прехвърлените от Надежда Енчева М. права, които тя е притежавала върху прехвърления с този договор имот, а се иска обявяване недействителността на целия договор.

III. От ищите СВ. ЛЮБ. МЛ., СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М. срещу ответницата Н. ТР. П. иск с правно основание чл. 19, ал. 1 ЗН за обявяване нищожността на саморъчното завещание от 26.06.2010 год., с което Симеон Любенов М., починал на 03.07.2010г., е завещал на Саша Любенова М., починала на 16.11.2011г. и на ответницата Н. ТР. П., гореописания имот, който иск е обусловен от иска за обявяване недействителността на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год. на ВнН.

IV. От ищите СВ. ЛЮБ. МЛ., СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М. срещу ответницата Н. ТР. П. иск за разкриване на симулация по чл. 26, ал. 2, предл. пето ЗЗД, вр. чл. 17, ал. 1 ЗЗД – обявяване нищожността на договора за продажба по нот. акт № 160/1999 год. като привиден (относително симулативен) и прикриващ договор за дарение – в този смисъл са наведените твърдения в уточняващите молби от 17.11.2021 год. на л. 56-57 от делото на РС-Варна и от 08.02.2022 год. на л. 69 от делото на РС-Варна. В този случай ищецът С.М. претендира относителна недействителност на договора относно своята ид. част от продадения имот и заедно с другите две ищци – в качеството им на наследници на другия прехвърлител – тяхната майка Надежда Енчева М..

В случая независимо от нередовността на исковата молба относно два от исковете, от анализа на твърденията на ищите в уточняващите им молби, следва да се приеме, че същите претендират недействителност на договора за продажба, скл. с нот. акт № 160/1999 год. на ВнН (в двете ѝ форми, вкл. и унищожаемост относно прехвърлената от С.М. част от имота, съобразно изложеното по-горе) и недействителност на саморъчното завещание от 26.06.2010г., с което Симеон Любенов М., починал на 03.07.2010г., е завещал на Саша Любенова М., починала на 16.11.2011г. и на ответницата Н. ТР. П., гореописания имот.

Съгласно чл. чл. 344, ал. 1 ГПК с решението по допускане на делбата съдът се произнася по въпроса има ли общи имоти, кои са съсобствениците и какви са техните квоти в съсобствеността. Предмет на изследване в делбеното производство е правото на собственост върху имота, на който се настоява делба. Поради това и в производството за делба по гр. дело № 1067/2014 год. на РС-Варна на същия имот съделителите СВ. ЛЮБ. МЛ., СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М. са били длъжни да изчерпят всички свои възражения против заявената от ответницата в това производство Н. ТР. П. (ответник и в производството по гр. дело № 1469/2021 год. по описа на РС-Варна) под формата на преюдициално спрямо иска за делба възражение претенция за собственост върху имота, включително и възраженията си за недействителност на договора по нот. акт № 160/1999 год. на ВнН, както и за недействителност в хипотезата на чл. 19, ал. 1 ЗН на саморъчното завещание от 26.06.2010г., с което Симеон Любенов М., починал на 03.07.2010г., е завещал на Саша Любенова М., починала на 16.11.2011г. и на Н. ТР. П., гореописания имот. По

отношение на претенцията за унищожаемост на договора по нот. акт № 160/1999 год. същата е следвало да бъде заявена в отделно производство до влизането в сила на решението по гр. дело № 1067/2014 год. по описа на РС-Варна, предвид забраната в делбеното дело да се съединяват за общо разглеждане конститутивни искове, с които тепърва се създава съсобственост, с изключение на иска по чл. 30 ЗН за възстановяване на накърнена с безвъзмезден акт запазена част.

С влизането в сила на решението по гр. дело № 1067/2014 год. по описа на РС-Варна, с което искът на СВ. ЛЮБ. МЛ., СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М. против Н. ТР. П. за делба на процесния имот е бил отхвърлен поради липса на съсобственост между страните по отношение на имота, е отречено със сила на пресъдено нещо наличието на съсобственост между страните по отношение на този имот. Недопустимо е права, основани на факти, осъществили се до приключването на устните състезания във въззивното производство по гр. дело № 1067/2014 год. на РС-Варна за делба на имота (19.10.2015 год.), след които устни състезания решението е влязло в сила, да бъдат предявявани в отделен процес, заради преклудиращото действие на влязлото в сила решение, с което искът за делба е отхвърлен и е отречено наличието на съсобственост между страните по отношение на този имот.

В обобщение производството по гр. дело № 1469/2021 год. по описа на РС-Варна, образувано по предявени от СВ. ЛЮБ. МЛ., СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М. срещу ответницата Н. ТР. П. искове за недействителност на договора по нот. акт № 160/1999 год. на ВнН, както и за недействителност в хипотезата на чл. 19, ал. 1 ЗН на саморъчното завещание от 26.06.2010г. е недопустимо, предвид забраната за пререшаване на разрешен със сила на пресъдено нещо правен спор.

Предвид изложеното атакуваното определение е правилно, а частната жалба срещу него – неоснователна и следва да се остави без уважение.

Водим от изложеното, окръжният съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частната жалба на СВ. ЛЮБ. МЛ., действащ чрез настойника си К.Л. М. Матеус; СЛ. ЛЮБ. МЛ. и Невенка Любенова М., всички от гр. Варна, срещу Определение № 260256/09.03.2022 год., постановено по гр. дело № 1469/2021 год. по описа на РС-Варна, с което е прекратено производството по цитираното гражданско дело.

Определението може да се обжалва с частна жалба пред Върховния касационен съд на Р България при условията на чл. 280 от ГПК в **едноседмичен** срок от връчването му на жалбоподателите.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____